

Dansk historisk Fællesforenings Aarsmøde 27. – 28. September 1947.

Under forberedelserne til aarsmødet for 1947, der skulde afholdes i København, viste det sig meget vanskeligt at skaffe medlemmerne mad til en overkommelig pris. »Karnappen« forlangte 15 kr. for en ganske almindelig middag! Styrelsen modtog derfor med tak et tilbud fra fru *Inger Dahl* og Dr. *Roar Skovmand* om at afholde aarsmødet paa *Krogerup*, den gamle herregaard, som nu er blevet højskole. En smukkere ramme for mødet kan ogsaa daarligt tænkes. Gaarden har været ejet af Hans Rostgaard, der dristigt og modigt tog del i kampen mod svenskerne. Senere gik den over til hans søn Frederik Rostgaard, gehejmearkivar og litterær samler. Og idag samles her de bedste af Danmarks ungdom for at forberede sig til et arbejde i kulturens tjeneste. Der var enighed blandt repræsentanterne om, at mødestedet var ideelt og om at takke ægteparret Skovmand for deres enestaaende gæstfrihed.

Aarsmødet var ualmindelig godt besøgt, idet der var mødt repræsentanter for følgende foreninger og institutioner: De historiske samfund for Frederiksborg amt, København, Holbæk og Præstø amter, Lolland-Falster, Bornholm, Fyns stift, Hjørring, Viborg, Vejle, Ringkøbing og Ribe amter, Aarhus stift og Sønderjylland. Endvidere for Hist.-top. selskab for Søllerød, Rigsarkivet og Landsarkivene i København, Odense, Viborg og Aabenraa, Københavns Stadsarkiv, Faaborg og Haderslev byhistoriske arkiver, Direktoratet for Matrikulsvæsnet, Stednavneudvalget, Dansk Folkemindesamling, Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie, Historisk Samfund samt de paa Museumsforeningens aarsmøde repræsenterede museer. Fællesforeningen havde ogsaa den glæde at se begge sine æresmedlemmer: Professor, Dr. phil. *Knud Fabricius* og Kredslæge *Møller* som sine gæster.

Formanden, Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* indledede med at oplyse, at *medlemstallet* er steget fra 145 til 161, hvilket skyldes, at en del byraad har indmeldt sig i foreningen, efter at der er sket henvendelse til dem gennem kassereren.

Endnu er det dog kun ca. halvdelen af byraadene, der er med i Fællesforeningen. Iøvrigt fordeler medlemmerne sig paa følgende maade: Amtssamfund 20, arkiver 40, museer 83, heraf 14 i København og 69 i provinsen samt biblioteker og forskellige 18.

Styrelsen har besluttet at uddele prisen for 1945 til Bibliotekar *Aage Bonde* for en artikel i Sønnerjydske Aarbøger om skolevæsenet i Sønderborg fra reformationen til 1864. Bedømmelsen har følgende ordlyd:

Bibliotekar Aage Bondes redegørelse for »Skolevæsenet i Sønderborg fra reformationen til 1864« i Sønnerjydske Aarbøger 1945 fortjener særlig opmærksomhed. Dette skyldes baade emnet og forfatterens behandling deraf. Emnet er skarpt lokalt afgrænset; der er ingen afstikkere til andre byer; men skolevæsenets udvikling i en købstad som Sønderborg afspejler kulturforhold, som genfindes andetsteds; stoffet vil kunne udnyttes til belysning af andre byers og hele landets kulturhistorie. Det gælder dog i særlig grad sønderjyske forhold: den nationale kulturkamp har — mere eller mindre bevidst — gjort sig gældende paa skolens omraade. Det er med andre ord et emne af omfattende betydning, forfatteren har taget op. Han har gjort det med megen grundighed: udnyttet den ret magre trykte litteratur, der foreligger, men først og fremmest gennempløjet en mængde utrykt stof vedrørende skolevæsenet, der finder i Sønderborg byarkiv, i præste- og provstearkiverne, i generalsuperintendentens arkiv og i Tyske Kancelli. Han har ikke skyet nogen umage for at faa stoffet bragt frem i dagens lys. Men det kan ikke nægtes, at det vægtige kildestof, forfatteren har ønsket at lægge paa bordet, tynger skildringen i nogen grad. Alligevel er fremstillingen klar og fremhæver det væsentlige. Afhandlingens tyngdepunkt ligger i redegørelsen for udviklingen fra de store skolereformer til tiden mellem krigene: samtidig med at skolen i rationalismens aand blev en almen borgerskole, indførtes tysk undervisningssprog, skønt folkesproget var aldeles overvejende dansk; saa sent som 1843, da rektorembetet skulde besættes, var ingen af de tre bedst kvalificerede ansøgere det danske sprog mægtig. Først med trearskrigen skete en ændring heri, og det danske sprog kom for en kort tid i højsædet.

Formanden gik derefter over til en omtale af Fællesforeningens publikationer. Paa grund af den københavnske typografstrejke var der ikke kommet noget junihefte af »Fortid og Nutid«, men der vilde til gengæld blive udsendt et dobbeltheft til december. *Abonnementsprisen* er blevet forhøjet fra 3 til 4 kr., bogladeprisen fra 6 til 7 kr., og der er truffet overenskomst med Hagerups forlag om, at forlagsprovisionen for fremtiden bliver 40 % i stedet for som hidtil 50 %. Med hensyn til *ekspeditionen* er der sket den ændring, at gamle eksemplarer og udkomne skrifter nu faas hos sekretæren, mens Arkivbetjent Gyrstinger i Rigsarkivet stadig udsender de nyudkomne hefter af »Fortid og Nutid«. Omfanget af »Fortid og Nutid« er nu ca. 10 ark. Vi har stadig

arbejdet videre med tanken om at faa et større *format* og bedre papir, men de planer, som Museumsforeningen har om udgivelse af et særligt museumstidsskrift, har dog her krydset vore planer, og foreløbig maa vi se tiden lidt an. Formanden fremhævede i denne forbindelse den værdi, som anmeldelserne i »Fortid og Nutid« har, baade for forfatterne og for historisk interesserede. Han haabede derfor, at tidsskriftet ogsaa for fremtiden maatte komme til at omfatte litteraturoversigter og anmeldelser, som havde særlig interesse for museumsfolk.

Den *økonomiske basis* for Fællesforeningens arbejde var stadig noget utilfredsstillende. *Statsunderstøttelsen* er paa 1000 kr., og fra *Dansk historisk Fællesfond* er der modtaget 400 kr., et beløb som vi ogsaa vil kunne regne med i fremtiden. Kontingenterne fra de nyindtraadte *byraad* betyder ogsaa en fast indtægtsforøgelse paa ca. 300 kr. Det har fra styrelsens side været overvejet, om det ikke var muligt at skaffe større indtægter ved at optage *annoncer*. Der har været ført forhandlinger med et par annoncebureauer, men det har vist sig, at udgifterne til provision og forøgede trykkeudgifter var saa store, at det ikke kunde betale sig at inklade sig herpaa. Grunden hertil er først og fremmest den, at vort oplag er for lille.

Da den økonomiske basis saaledes ikke er særlig tilfredsstillende, vilde det være ønskeligt, om institutionernes *medlemskontingent* kunde sættes op. Fra amtssamfundene kan vi næppe faa mere, med mindre de gennem forøgelse af medlemstallet kan sætte deres indtægter i vejret. Statstilskudet bør ogsaa forhøjes, men det er næppe gennemførligt i øjeblikket.

Men i hvert fald er det paakrævet, at Fællesforeningen faar større indtægter, først og fremmest for at vi kan gennemføre en udvidelse af »Fortid og Nutid«. Vi stræber ikke efter at faa et stort tidsskrift, men vil gerne have et noget mere anseligt tidsskrift, og det vil ikke mindst være ønskeligt, om *honorarerne* kunde forhøjes, saa de unge videnskabsmænd, vi tæller blandt vore medarbejdere, kan faa en rimelig betaling for deres arbejde. Iøvrigt maa vi stadig lægge hovedvægten paa vejledende artikler og anmeldelser.

Den *lokalhistoriske haandbog* er i øjeblikket vort vigtigste foretagende, og den vil uden tvivl kunne blive af stor værdi for forskerne. Emnelisterne er i det væsentlige færdige, idet de foreløbige forslag, som redaktionen har udarbejdet, har været udsendt til hovedmedarbejderne, som har suppleret dem. Paa grund af redaktørens, Landsarkivar Hvidtfeldts, bortrejse er arbejdet blevet forsinket, men de endelige lister vil inden længe blive ud-

sendt til forfatterne, saa de kan tage fat paa arbejdet. Vi haaber at have trykmanuskriptet færdigt i løbet af 1948.

Præstegaardsværket hviler først og fremmest paa magister Langberg, som nu endelig har kunnet gaa i gang med indsamlingen af materialet. Publikationen haster, da det gaar stærkt ud over vore gamle præstegaarde. Selv de fredede præstegaarde lades ikke i fred, først og fremmest fordi præstekonerne ønsker praktiske forbedringer.

Dr. Hjelholts skriftprøver er blevet en stor salgssucces og er nu ganske udsolgt. Da vi ikke mente at kunne faa tilskud fra de videnskabelige fonds til en nyudgave og ikke selv har penge til at anbringe i foretagendet, har vi truffet den aftale med Hagerup, at de overtager værket, mod at vore medlemmer faar adgang til at købe det til en favørpris.

Til belysning af *amtssamfundenes økonomiske forhold* har sekretæren indsamlet et betydeligt materiale, som han senere vil gøre rede for (se side 66—72). Det er en af Fællesforeningens vigtigste opgaver i øjeblikket at støtte de velbegrundede krav om et forhøjet statstilskud. Vi har forhandlet med ministeriet om en aarlig understøttelse paa 500 kr. Undervisningsministeriet var i og for sig velvillig, men sagen er blevet standset af finansministeriet, der ikke vil forhøje tilskudene til udgivelse af tryksager for ikke at forværre den vanskelige papirsituation. Formanden erklærede sig villig til i efteraaret at rejse sagen igen, men da vi er inde i en nedskæringstid, er der næppe mange chancer for at faa forøget tilskud til kulturelle opgaver.

Til *Kommissionen ang. Statens Forhold til Videnskaben* er der indsendt en redegørelse fra Fællesforeningen, hvori amtssamfundenes vanskelige stilling er blevet fremhævet. Det er dog tvivlsomt, om der ud over enkelte reformer og nybevillinger til støtte for det videnskabelige arbejde kommer noget større ud af kommissionens arbejde. Men materialet kan jo om 100 aar blive af betydelig interesse for datidens historikere, kan maaske bruges til en interessant redegørelse i aarbøgerne.

Angaaende *indsamlingen af kildemateriale til besættelsestidens historie* har der fundet en henvendelse sted til amtssamfundenes styrelser med henstilling om at tage sig af sagen. Der er givet anvisning paa, hvorledes indsamlingen kan gribes an, til hvem henvendelse især bør ske, ligesom der er sendt dem et spørgeskema, som nogenlunde svarer til det, der er benyttet i Sønderjylland og der i en del tilfælde har givet gode resultater. Det er en naturlig ting for samfundene at yde en indsats paa dette punkt. Men sagen haster. Det vil være af interesse at høre, hvad

de enkelte har foretaget sig, og om der er nogen, der ved, hvad der er kommet ud af den henvendelse, som biskop Scharling i Ribe har foretaget til præsterne i Ribe stift.

Fællesforeningen har i det forløbne aar arbejdet paa at udbygge *forbindelsen med de hjemstavnhistoriske samfund i Norden*, især med det norske *Landslaget for Bygde- og Byhistorie*, der ledes af dr. Reinton, og hvis sekretær er Andreas Holmsen. Vi har med det udvekslet fortegnelser over de lokalhistoriske tidsskrifter i de to lande. Nordmændene har ansøgt om støtte fra fondet for dansk-norsk samarbejde, bl. a. for at kunne sende repræsentanter til vore møder og udvide bytteforbindelserne. Det er dog ikke sikkert, om man vil kunne faa støtte ad denne vej. Men vi maa fortsætte med bestræbelserne paa at faa nærmere kontakt med det lokalhistoriske arbejde i Sverige og Norge. Maaske kunde det lade sig gøre engang at faa et fælles møde, nærmest bestaaende af udvalg paa 10—15 medlemmer fra hvert af landene. Det kunde tænkes, at det var muligt at faa understøttelse hertil fra fondet, og i hvert fald vilde vi uden tvivl kunne faa udbytte heraf. Vi har meget at lære hos de to andre nordiske lande, baade provinsmuseer, amtssamfund og Fællesforeningen.

I tilslutning til formandens beretning fandt følgende drøftelse sted:

H. K. Kristensen: En del præster arbejder paa en indberetning til Dr. Scharling.

Albert Thomsen: I Holbæk amt har vi udsendt spørgeskemaer til præsterne, som vi har anmodet om at sætte sig i forbindelse med egnede folk, lærere, kommunalfolk, modstandsfolk o. s. v. Vi har modtaget en del besvarelser. De fleste er udmærkede, en del er fyldt med dramatiske skildringer, og mange vil faa stor værdi for eftertiden. Undertiden er der taget forbehold med hensyn til *tilgængeligheden*, idet nogle ikke vil skrive uforbeholdent, med mindre de har sikkerhed for, at beretningerne ikke bliver almindelig tilgængelige eller offentliggjort. Det er af meget stor værdi, at folk kan snakke frit fra leveren.

Iversen: Historisk Samfund for Sønderjylland har for længere tid siden udsendt spørgeskemaerne til alle sønderjydske sogne, ikke til præsterne, men til den mand i hvert sogn, som man ansaa for bedst egnet til at foretage indsamlingen af materialet. Han har saa sat sig i forbindelse med forskellige mænd og kvinder, ofte er der blevet dannet en studiekreds, hvilket undertiden har medført, at der foreligger en 5—6 beretninger fra det samme sogn. Der er indkommet ca. 60 besvarelser, hvilket vil sige, at omtrent halvdelen af sognene har svaret. Der kommer dog stadig

svar, og de sidste er ofte de bedste. Mange af redegørelserne er af meget stor værdi, og nogle er saa morsomme, at de bør komme frem nu, men selvfølgelig kun efter aftale med forfatterne. Historisk Samfund har ogsaa rettet henvendelse til kendte mænd i landsdelen (ca. 350) om at indsende beretninger, men hidtil har kun tre svaret.

Rigsarkivar Linvald: Arkiverne kan tage sagerne med alle klausuler med hensyn til utilgængelighed. Det almindeligste er, at det afleverede først bliver offentlig tilgængeligt 50 aar efter forfatterens død. Arkiverne kan dog ikke modtage forseglede arkivalier, som dets embedsmænd ikke har haft lejlighed til at se. Vi forlanger selvfølgelig ikke at læse papirerne, men vi maa have garanti for, at det afleverede virkelig er det, som det giver sig ud for, saa der ikke kan ske misbrug.

I tilknytning til den af sekretæren givne redegørelse for *amtsamfundenes økonomiske forhold* udtalte Lensbaron *Berner Schil-den Holsten* ønsket om at faa redegørelsen trykt, hvilket fik forsamlingens tilslutning.

Marius Hansen: Der er ikke saa faa muligheder for tilskud fra byerne. Havnene har fine regnskaber, og da vi i Vejle amt indsendte ansøgninger til dem, fik vi straks bevilget et tilskud paa 50 kr. fra hver. Sogneraadene har vi klemmt i seks aar. Vi skrev ansøgninger til alle 71, men anmodede kun om et lille beløb, 10 kr. Senere har flere givet mere end 10 kr., og alt ialt faar vi ret betydelige beløb fra sognene. Man bør henvende sig til alle kommunerne og vedlægge giroblanket til indbetaling.

Tidemand-Dal: Bytteeksemplarerne koster samfundene meget. Ogsaa dette bør kunne anvendes som et argument overfor staten. Ligeledes overfor byraadene, idet bytteeksemplarerne jo som regel gaar til bibliotekerne. Vi fik paa denne konto 300 kr.

Formanden: Statstilskudet hænger sammen med medlemstallene, som er for smaa. Kan man fremvise en stigning i disse, vil det være lettere at forhandle med ministeriet. Der maa gøres et stort lokalt arbejde.

Haugsted: Vi har forhøjet kontingentet fra 3 til 4 kr. og har ikke haft medlemstilbagegang af den grund. Kan vi nu sætte bidraget op til 5 kr., eller skal vi være forsigtige?

Formanden: Prisen paa »Fra Nationalmuseets Arbejdsmark« er blevet stærkt forhøjet, men det har ikke paavirket salget.

Neumann: I Sønderjylland havde forhøjelsen af medlemskontingentet den virkning, at 30 af ca. 1200 medlemmer meldte sig ud. Det er rigtigt, at forhøjelsen burde være sket tidligere. Nu er det maaske for sent, og man bør i hvert fald forklare medlem-

merne grunden dertil. I Sønderjylland har vi i løbet af de sidste aar sat medlemstallet betydeligt op — fra 700 til 1200. Det er væsentligst sket gennem udsendte agitationskort — folders, hvoraf den ene side indeholder en kort redegørelse for samfundets virksomhed og oversigt over dets publikationer, mens den anden kan bruges som indmeldelsesblanket. Kortene har først og fremmest været sendt til særlige erhvervsgrupper. Udgifterne her til er ikke særlig store, og hvis bare 2 % reagerer paa opfordringen, dækkes de af det første aars kontingent.

Mortensen: Ved nye medlemmer betyder det noget, om kontingentet er 4 eller 6 kr.

Klem: Man bør undgaa en redegørelse til medlemmerne for forhøjelsen. Det er bedst, hvis de slet ikke lægger mærke til det.

Albert Thomsen: En Kontingentforhøjelse er uklog. Det er bedre at faa flere medlemmer. Det er i sidste øjeblik. Endnu kan der gøres noget, saa længe pengeregigheden ikke er helt forsvundet. Der er sikkert ret store muligheder for at faa større tilskud fra byraad m. m. Og der er den fordel ved disse, at de næppe bliver skaaret ned, selv om pengenes værdi stiger. Ifjor forsøgte vi i Holbæk amt med en trykt henvendelse til sogneraadene. Det gav en indtægt paa 200—300 kr. Mange gav 25 kr., selvom der selvfølgelig ogsaa var en del, der intet gav. Vi vil i hvert fald fortsætte arbejdet, som ikke er saa slemt, naar man benytter trykte skrivelser.

Fang: Bad De om et bestemt beløb?

Thomsen: Nej!

Klem: Vi beder om mindst 25 kr.

Kassereren, dr. phil. Roar Skovmand, fremlagde regnskabet (trykt side 154). Der blev givet decharge.

Chr. Axel Jensen aflagde beretning om Museumsforeningens aarsmøde (se side 119—140), idet han fremhævede den betydning, det havde, at en *repræsentant for undervisningsministeriet* havde deltaget i mødet.

Efter frokosten fortsattes forhandlingerne. *Albert Thomsen* redegjorde for de paa Museumsforeningens møde førte drøftelser om en særlig *publikation for provinsmuseerne*, der var resulteret i nedsættelse af et udvalg, som skulde udarbejde et forslag og forhandle med Fællesforeningens styrelse.

Formanden fremhævede i denne forbindelse, at Fællesforeningen er interesseret i, at det tidligere forhold kan fortsættes. Det vil betyde en stor svækkelse, hvis museumsfraktionen falder fra.

Under *eventuelt* indbød *Landinspektør Jungersen* Fællesforeningen til at afholde sit næste aarsmøde i Maribo. Det er nu 20

aar siden, repræsentanterne sidst var paa Lolland-Falster, og Maribo Museum og Historisk Samfund for Lolland-Falster vil gerne se dem som sine gæster. Der var stemning for at modtage indbydelsen, mens der var noget divergerende meninger om tidspunktet for mødet. Det besluttedes at overlade styrelsen at træffe endelig beslutning derom.

Lærer H. K. Kristensen, Lunde, holdt derefter et interessant og morsomt foredrag om lokalhistoriske problemer, som blev hilst med stort bifald (trykt side 35—44). I forbindelse med foredraget udspandt der sig en livlig diskussion:

Tidemand-Dal: Amtssamfundene kan ikke i aarbøgerne optage sognehistorier. Som regel er det umuligt at udgive saadanne sognehistorier. Der maa skabes en central, hvor de kan opbevares.

Ellekilde: Folkeminder bør tages med i alle sognehistorier. Man skal ikke trykke eventyr, men kun de sagn, som knytter sig til egnen, enten man saa vil anbringe dem, hvor de topografisk hører hjemme, eller i et særligt kapitel. Det daglige liv bør ogsaa behandles i en sognehistorie. Topografen skal ogsaa bruge sine øren.

Klem henviste til, at Albert Thomsen sidste aar gjorde opmærksom paa de sociale spørgsmaals store betydning.

Der blev derefter ført en drøftelse af muligheden for, at Fællesforeningen udgav en *topografisk bibliografi*. Der blev herunder gjort opmærksom paa, at der forberedes en fortsættelse af Erichsen og Krarups Dansk historisk Bibliografi, og at der allerede foreligger særlige bibliografier fra en del amter (Aalborg, Vejle og Frederiksborg) og byer (Horsens, Silkeborg og Odense).

Brandt: Man savner et register over indholdet af »Fortid og Nutid«!

Førmanden: Det kommer!

Steensberg: I sognehistorierne bør man ogsaa behandle jordfordeling og udskiftning. Disse forhold kan studeres i marken og kan bruges i hjemstavnsundervisningen. Gaardens historie er vigtigere end ejerhistorierne. Det maa dog ikke glemmes, at der ofte kan gives interessante og vigtige oplysninger om ejerne.

Chr. A. Jensen: Egentlig kan man beklage lokalhistorikerne, der skal kunne saa meget. Man kan spørge, om »Danmarks Kirker« ikke ødelægger det for sognehistorikerne. Jeg tror dog, de kan arbejde videre paa det materiale, der er fremlagt der. De skal prøve at se historisk paa kirken, saa dens fortid kommer til at staa levende for den almindelige læser.

Esben Jespersen: Det er et stort problem, hvorledes man faar

en sognehistorie trykt. Mange maa selv betale trykningen og saa senere se, om de kan faa deres penge ind. For at faa en bog ud, skal man have 400—500 købere, og dem skal man have hjemme, i sognet. Stoffet maa derfor lægges saaledes til rette, at det kan fængsle sognets folk, og jeg tror ikke, vi kan lære videnskabsmændene meget, ligesom man ikke kan forlange for meget udblik til de store kulturforbindelser. Gaardhistorien har vel ikke stor almen interesse, men den har læsere i Sognet, især hvis man kan faa et levende stof om besidderne, saa der kan gives en læselig fremstilling.

Rasmus Mortensen: I de fleste sogne er der mange høje og andre mindesmærker fra oldtiden, som er ødelagt. Museets fortegnelse giver et indtryk af fortiden, og sognets folk er interesseret i at vide, at der har ligget en høj paa deres mark. Det kan ogsaa have sin værdi at aftrykke folketællingerne, idet de dog giver et øjebliksbillede, som viser familieforhold og folkehold. Der kan bygges meget paa det, og der er megen interesse derfor. Det er en stor opgave at hjælpe sognehistorikerne økonomisk, og Fællesforeningen burde der være formidler, bl. a. ved at have opmærksomheden henledt paa, hvor der kan faas hjælp til udgivelsen. Derigennem var der ogsaa mulighed for at faa indseende med, hvad der udkommer, at hjælpe og vejlede. Stor værdi vilde det have, hvis samfundene ved testamentariske gaver kunde oprette fonds til at støtte udgivelsen af særlige værker. I Vejle amt havde man saaledes faaet en gave paa 10.000 kr.

Marius Hansen: I sognehistorierne bør man gennemgaa aarets og livets fester, som folk gerne vil læse om. Gaardhistorien behøver ikke at være tør. Den viser f. eks., hvor folk hentede deres koner og kærestes fra, saa der paa den maade kan hentes interessante oplysninger om befolkningsforholdene. Folk fra de byer, hvis unge mødtes paa Tirsbæks hovmarker, giftede sig med hinanden, mens de unge fra Hornstrup, der ikke hørte under denne herregaard, giftede sig til Grejs, hvorfra man ligesom fra Hornstrup hovede til Grundet og andre gaarde. Der er iøvrigt ingen tvivl om, at sogneraadene i de fleste tilfælde er villige til at understøtte udgivelsen af sognehistorier.

Formanden: Diskussionen viser, at sognehistorierne, som H. K. Kristensen sagde, ikke skal skæres over en kam.

H. K. Kristensen: Sogneraadene er uden tvivl villige til at give bidrag. Folketro, fester m. m. bør snarere behandles egnsvis end sognevis.

Om aftenen mødtes repræsentanterne i Nationalmuseets foredragssal, hvor *Inspektør Uldall* demonstredede en række histo-

riske film, spændende fra Christian IX's dage til befrielsen. Forevisningen var ikke blot underholdende, men gav ogsaa et stærkt indtryk af, hvilken stor historisk værdi de gamle film i *Statens Arkiv for historiske Film og Stemmer* har.

Om søndagen var der *udflugt* til *Køge*. Vejret var — imod sædvane — forholdsvis ordentligt, og turen blev rig paa oplevelser og indtryk. I *Køge* blev vi modtaget af *Køge Museums* repræsentanter, *Direktør Engelstoft*, *Arkitekt Langballe* og *Frøken Marie Christophersen*, som med enestaaende gæstfrihed og hjælpsomhed viste byens og omegnens mange seværdigheder frem. Inspektør *Victor Hermansen* og *Arkitekt Langballe* førte os først paa en interessant byvandring. Og efter at frokosten var indtaget paa *Hotel »Prinsen«*, besaa vi under *Køge-folkenes* sagkyndige vejledning det smukke og indholdsrige *Køge museum*, der rummer mange værdifulde ting fra byens fortid. Efter et besøg i den imponerende kirke gik turen i rutebiler til *Gl. Køgegaard*, hvor *Hofjægermester Collet* paa *Direktionen for Den Carlsen-Langes Legatstiftelses* vegne bød repræsentanterne velkommen, hvorefter *Museumsdirektør Andrup* fremviste de interessante interiører.

Fra *Gl. Køgegaard* gik turen til *Vallø*. *Stiftsforvalter Krarup* fremviste de dele af slottet, som var tilgængelige, og førte os rundt i den smukke park. Efterhaanden samledes de trætte repræsentanter til kaffebordet paa *Vallø kro*, hvor *Køge museum* var vært. Derfra gik det tilbage til *Køge* i rutebiler. Paa torvet tog vi afsked med *Direktør Engelstoft* og *Arkitekt Langballe*, og først ved syvtiden naaede vi tilbage til *København* i rutebilerne. Aarsmødet 1947 var sluttet.